

Riktlinjer för Visselblåsartjänsten

Nordic Brass Gusum AB's interna rapporteringskanal för rapportering av missförhållanden

Nordic Brass Gusum AB strävar efter att upprätthålla en god affärskultur och motverka korruption och andra oegentligheter. Så kallade visselblåsare spelar en central roll för att värna och främja viktiga värden i ett demokratiskt samhälle, såsom öppenhet och transparens. Nordic Brass Gusum AB's interna rapporteringskanal är ett led i organisationens arbete med att förebygga och upptäcka missförhållanden samt att skydda visselblåsare, som rapporterar om missförhållanden. Via Nordic Brass Gusum AB's interna rapporteringskanal kan visselblåsare rapportera om missförhållanden och oegentligheter inom företaget utan att behöva oroa sig för negativa konsekvenser.

[Rapportera ett visselblåsarärende] eller ange följande adress i webbläsaren: <https://wbreport.amo.kpmg.se/556639-2279>

Vad kan rapporteras?

Visselblåsningen ska avse missförhållanden som det finns ett allmänintresse av att de kommer fram. Informationen ska alltså angå allmänheten och inte den rapporterande personens egna arbets- eller anställningsförhållanden. Förhållanden som rör en enskild person kan i vissa fall vara av allmänt intresse om det exempelvis rör sig om upprepade eller systematiska överträdelser som kan anses oacceptabla utifrån ett bredare samhällsperspektiv. Överträdelser av interna regelverk såsom uppförandekoder kan i vissa fall vara av allmänt intresse. Exempel på andra ärenden av allvarlig karaktär är sådant som kan skada individer, företaget, samhället eller miljön såsom; bokföring, revision, mutor, brottsligheter inom bank och finansväsendet. Det kan också vara allvarliga oegentligheter som rör bolagets vitala intressen, eller enskildas liv och hälsa, såsom allvarliga miljöbrott, stora brister i säkerheten på arbetsplatsen och mycket allvarliga former av diskriminering och trakasserier.

Visselblåsningar får också avse överträdelser av vissa EU-regler och svenska regler som implementerar eller kompletterar EU-reglerna. De EU-regler som omfattas finns listade i bilaga 1 till Europaparlamentets och Rådets direktiv (EU) 2019/1936 av den 23 oktober 2019 om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten, vilket finns tillgängligt [här](#).

Den rapporterande personen behöver inte ha faktiska bevis, utan det räcker med rimliga farhågor eller misstankar.

Vad ska inte rapporteras?

Rapporteringskanalerna ska inte användas för:

- Generella missnöjesyttringar. Sådana ärenden ska kommuniceras till närmaste chef, HR-funktionen eller skyddsombud.
- Rapportering av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585) eller annan information som rör nationell säkerhet.

Vem som kan rapportera och få skydd

De personer som skyddas genom visselblåsarlagen är personer med ett till verksamheten så kallat *arbetsrelaterat sammanhang*. Det är fråga om arbetstagare eller andra personer som på ett eller annat sätt är verksamma i eller i anslutning till den verksamhet där missförhållandet förekommer. Det omfattar även deltidsanställda, arbetssökande och personer som avslutat sin anställning. Den rapporterende personen anger tillhörighet till personkretsen i samband med rapportering.

Vad skyddet innebär

Skyddet innebär förbud för Nordic Brass Gusum AB att a) hindra eller försöka hindra rapportering och att på grund av rapportering vidta b) repressalier. Skyddet består även i c) ansvarsfrihet och rätt till skadestånd vid överträdelse av förbuden.

- a) Hindrande åtgärd kan bestå i att verksamhetsutövaren erbjuder en förmån för att någon inte ska samråda med sin arbetstagarorganisation.
- b) Repressalie är till exempel uppsägning, utebliven befordran, ändrade arbetsuppgifter, ändrad arbetsplats, lönesänkning och ändrade arbetstider.
- c) Skydd i form av ansvarsfrihet betyder att den som genom att visselblåsa enligt lagen bryter mot en tystnadsplikt, inte kan ställas till ansvar för att ha brutit mot tystnadsplikten.

För skydd i form av ansvarsfrihet krävs att den rapporterende personen hade skälig anledning att anta att rapporteringen av just den information som omfattades av tystnadsplikt var nödvändig för att avslöja missförhållandet.

Ansvarsfrihet ges inte vid uppsåtligt åsidosättande av sådan tystnadsplikt som enligt offentlighets- och sekretesslagen (OSL) inskränker rätten att meddela och offentliggöra uppgifter enligt tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen, s.k. kvalificerad tystnadsplikt, eller åsidosättande av tystnadsplikt enligt lagen (1971:1078) om försvarsuppfinningar.

Ansvarsfrihet ges inte heller då en rapporterende person lämnar ut handlingar. Ansvarsfrihet gäller däremot om den rapporterende personen muntligt eller på annat sätt rapporterar uppgifter ur en handling utan att lämna ut handlingen.

Om den rapporterende personen gör sig skyldig till brott genom inhämtandet av information är personen inte skyddad. Brott som typiskt sett kan begås vid inhämtande är stöld, olaga intrång, dataintrång, spioneri eller obehörig befattning med hemlig uppgift.

Vem administrerar visselblåsarsystemet?

Nordic Brass Gusum AB's interna rapporteringskanal, är ett säkert system som tillhandahålls av den till Nordic Brass Gusum AB's oberoende parten KPMG AB ("KPMG"). KPMG:s Visselblåsartjänst är helt fristående från Nordic Brass Gusum AB's intranät och externa webbplats och kan motta rapporter dygnet runt.

Den rapporterande personen kan välja att rapportera anonymt eller att framträda med sina personuppgifter. Ingen kontoregistrering behövs för att göra en rapport, men det underlättar vidare utredning av ärendet och/eller uppföljning av ärendets status. För att säkerställa den rapporterande personens anonymitet sparar KPMG AB inte IPadresser eller annan metadata. Systemet skyddar även rapporten och eventuella uppgifter om den eller de personer vars identitet framgår i rapporten.

Hur går rapportering till?

1. En rapport lämnas in genom att den som vill rapportera fyller i ett elektroniskt formulär i KPMG:s Visselblåsartjänst. Rapportering kan även göras via telefonsvar: 0771401601. Via KPMG:s Visselblåsartjänst eller telefonsvar kan den rapporterande personen även begära att få rapportera vid ett fysiskt möte.
2. Om den rapporterande personen önskar föra fortsatt dialog och/eller följa status i ärendet tilldelas den rapporterande personen ett unikt ärendenummer och lösenord för att kunna följa ärendet KPMG:s Visselblåsartjänst. Uppgifterna behöver sparas på ett säkert sätt.
3. KPMG AB:s mottagningsenhet tar emot ärendet (och bekräftar mottagandet om den som rapporterat skapat ett konto för vidare kontakt eller lämnat kontaktuppgifter på annat sätt).
4. KPMG AB:s mottagningsenhet gör en initial bedömning av ärendet.
5. Rapporten och den initiala bedömningen vidarebefordras till de inom Nordic Brass Gusum AB förutbestämda kontaktpersonerna för vidare hantering och åtgärdsplanering. KPMG AB säkerställer att en rapport inte vidarebefordras till någon inom Nordic Brass Gusum AB som berörs av rapporten.
6. Nordic Brass Gusum AB beslutar om eventuella åtgärder.
7. Återkoppling lämnas till den som rapporterat, om personen skapat ett konto eller lämnat kontaktuppgifter på annat sätt.

Rätt till bekräftelse och återkoppling

Den rapporterande personen får en bekräftelse från KPMG AB att rapporten är mottagen inom sju dagar om det inte är så att den rapporterande personen har av sagt sig denna bekräftelse eller om det finns skäl att tro att en bekräftelse skulle avslöja personens identitet.

KPMG AB återkopplar i skäligen utsträckning till den rapporterande personen vilka åtgärder som har vidtagits och varför inom tre månader från det att en rapport har mottagits (eller om någon bekräftelse på mottagandet inte har lämnats, sju dagar från det att rapporten mottogs).

Olika vägar att rapportera om missförhållanden

Nordic Brass Gusum AB's interna rapporteringskanal är inte avsedd att ersätta övriga rapporteringskanaler utan fungerar som ett komplement till dessa. Den person som vill rapportera om ett missförhållande kan själv välja den rapporteringskanal som är lämpligast beroende på omständigheterna och den egna bedömningen av risken för repressalier. Andra möjliga kanaler är:

- Intern rapportering på annat sätt (till exempel närmaste chef, skyddsombud, HR-funktionen, eller organisationens juristfunktion),
- Extern rapportering via kanal.¹ Visselblåsare ges möjlighet att rapportera externt till myndigheter som särskilt utsetts av regeringen. Externa rapporteringskanaler har upprättats i syfte att hantera rapportering om överträdelser som ligger inom en viss myndighets ansvarsområde. Den kan exempelvis användas om visseblåsaren inte tror på en objektiv och saklig hantering vid rapportering till den interna rapporteringskanalen. Det är upp till

visselblåsaren att välja om rapportering ska ske internt eller externt och det är möjligt att rapportera direkt till en extern rapporteringskanal utan att först rapportera internt. Extern rapportering inskränker inte visseblåsarskyddet, oavsett om rapporteringen avser en fråga som faller utanför myndighetens ansvarsområde eller inte. Rapportering kan göras via nedanstående myndigheters hemsidor, som nås genom att klicka på respektive länk. Rapportering kan göras via nedanstående myndigheters hemsidor, som nås genom att klicka på respektive länk:

- Arbetsmiljöverket
- Boverket
- Elsäkerhetsverket
- Ekobrottsmyndigheten
- Fastighetsmäklarinspektionen
- Finansinspektionen
- Folkhälsomyndigheten
- Havs- och vattenmyndigheten
- Integritetsskyddsmyndigheten
- Inspektionen för strategiska produkter
- Inspektionen för vård och omsorg
- Kemikalieinspektionen
- Konsumentverket
- Konkurrensverket
- Livsmedelsverket
- Läkemedelsverket
- Länsstyrelserna
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
- Naturvårdsverket

¹ I bilagan till [visselblåsarförordningen](#) finns en förteckning över behöriga myndigheter med externa rapporteringskanaler och deras ansvarsområden

- Post- och telestyrelsen
 - Regeringskansliet
 - Revisorsinspektionen
 - Skatteverket
 - Skogsstyrelsen
 - Spelinspektionen
 - Statens energimyndighet
 - Statens jordbruksverk
 - Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll
 - Strålsäkerhetsmyndigheten
 - Transportstyrelsen
- Extern rapportering till EU:s institutioner Som exempel kan nämnas:
- Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf)
 - Europeiska sjösäkerhetsbyrån (Emsa)
 - Europeiska byrån för luftfartssäkerhet (Easa)
 - Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma)
 - Europeiska läkemedelsmyndigheten (EMA)

Särskilt om rapportering via externa rapporteringskanaler: Möjligheten att rapportera missförhållanden av allmänintresse gäller inte i en extern rapporteringskanal. Då gäller endast att missförhållandet ska röra en överträdelse av EU-rätten.

- Offentliggörande

Innebär att information om missförhållanden görs tillgänglig för allmänheten. Ett offentliggörande kan åstadkommas genom att den rapporterande personen själv publicerar uppgifterna i något medium som är tillgängligt för allmänheten, t.ex. sociala medier. Offentliggörande omfattar även om uppgifter lämnas till aktör eller en journalist, som sedan sprider/publicerar dem. Rapportering genom offentliggörande kan göras anonymt.

Särskilt om offentliggörande

Om rapportering sker via offentliggörande måste någon av följande förutsättningar föreligga för att personen ska skyddas genom visselblåsarlagen:

- en myndighet som har en extern rapporteringskanal har brustit i sin plikt att vidta åtgärder,
- att missförhållandet innebär en risk för liv och hälsa eller
- att den rapporterande personen har skälig anledning att anta att det föreligger en risk för repressalier.

- Meddelarfrihet (TF och YGL)

Meddelarfrihet är varje medborgares rätt, men inte skyldighet, att lämna ut uppgifter till massmedia, även ur icke offentliga handlingar.

"I tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen finns det föreskrifter om rätt att lämna uppgifter i vilket ämne som helst för offentliggörande i vissa medier och om rätt att anskaffa uppgifter i vilket ämne som helst i syfte att meddela dem för offentliggörande i vissa medier.

Där finns det också föreskrifter om förbud mot att ingripa mot bruk eller missbruk av tryckfriheten eller yttrandefriheten eller medverka till sådant bruk eller missbruk, och förbud mot att efterforska upphovsman, meddelare, den som har utgett eller avsett att utge en framställning i tryckt skrift, den som har tillhandahållit eller avsett att tillhandahålla en framställning för offentliggörande i ett radioprogram eller en teknisk upptagning och den som har framträtt i en sådan framställning.

Av 7 kap.10, 12–18 §§ och 22 § första stycket 1 och andra stycket tryckfrihetsförordningen samt 5 kap. 1 § och 4 § första stycket 1 och andra stycket yttrandefrihetsgrundlagen framgår att det i vissa fall inte är tillåtet att meddela uppgifter när detta utgör vissa brott mot rikets säkerhet eller vissa andra brott riktade mot staten.

Av 7 kap. 20 § 1 och 22 § första stycket 2 och andra stycket tryckfrihetsförordningen samt 5 kap. 1 § och 4 § första stycket 2 och andra stycket yttrandefrihetsgrundlagen följer att det inte är tillåtet att med stöd av rätten att meddela uppgifter oriktigt lämna ut en allmän handling som inte är tillgänglig för alla eller att tillhandahålla en sådan handling i strid med ett förbehåll som en myndighet har gjort vid handlingens utlämnande, när gärningen är uppsåtlig.

Av 7 kap. 20 § 2 och 22 § första stycket 3 och andra stycket tryckfrihetsförordningen samt 5 kap. 1 § och 4 § första stycket 3 och andra stycket yttrandefrihetsgrundlagen framgår att det inte är tillåtet att med stöd av rätten att meddela uppgifter uppsåtligen åsidosätta en tystnadsplikt i de fall som anges i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). En tystnadsplikt som följer av ett förbehåll som avses i 10 kap. 4 § första stycket, 4 a § tredje stycket, 7 § första stycket, 9 § första stycket, 13 § första stycket, 14 § första stycket eller 12 kap. 2 § andra stycket offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) inskränker rätten att meddela uppgifter. Ytterligare bestämmelser om att tystnadsplikt som följer av vissa sekretessbestämmelser eller av gjorda förbehåll inskränker rätten att meddela uppgifter finns i anslutning till berörda sekretessbestämmelser och bestämmelser om förbehåll i avdelning IV–VI i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Bestämmelser om att tystnadsplikt som följer av bestämmelser i andra författningar än offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) inskränker rätten att meddela och offentliggöra uppgifter finns i avdelning VII i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).”